

Kommunfullmäktige 2011-06-22

Ärende 17: **Mål- och resursplan 2012 - 2014** (Dnr KS 2011/11)

Yrkanden

Bakgrund

Kommunens budget hanterar kostnader och intäkter i storleksordningen 1,8 mdkr. En avvikelse mellan budget och bokslut på 36 mnkr motsvarar 2 %. Två procent – det borde inte vara svårt att ”hitta” två procent. Är det så?

Går det att tala om mindre avvikelse när det i slutet av ett år inte blev som det var tänkt från början? Varför våndas budgetberedningen, kommunstyrelsen och partiernas ledamöter i kommunfullmäktige att ”spika” utgångsläget rätt när det bara handlar om två procent? 36 mnkr är ”hur mycket som helst” när det gäller att snåla, att neka rättfärdiga krav från våra nämnder, att anbefalla nedskärningar i verksamheten, att säga nej till önskemål om bättre kvalitet i den kommunala servicen.

2009 gällde besparingskraven, resultatet blev 30 mnkr bättre än budget (48 mnkr mot budgeterat resultat på 18 mnkr), nämnderna redovisade ett sammanlagt budgetöverskott på nästan 28 mnkr och finansförvaltningen ett överskott på drygt 2 mnkr.

2010 vände utvecklingen i den svenska ekonomin oväntat raskt, resultatet blev 31 mnkr bättre än budget (49 mnkr mot budgeterat resultat på 18 mnkr), nämnderna redovisade ett sammanlagt överskott på drygt 4 Mkr och finansförvaltningen ett överskott på nästan 27 mnkr. Nämnderna fick tilläggsanslag om 19,5 mnkr under året.

I delårsbokslutet per 30 april 2011 lämnas prognosen på ett resultat för hela året med 32 mnkr, hela 29 mnkr över budgetbeslutets förväntade resultat om 3 mnkr.

Kring två procent, år efter år – pengarna blir över. Så blev det när budgeten endast siktade mot resultatet en procent eller – som nu 2011- mot ett noll-resultat.

2009-2010-2011 är åren med och strax efter ”finanskrisen”. En blick på 2008, året när allt höll på att gå i kras: Verkliga resultatet 27 mnkr, bara 7 mnkr över det förväntade resultatet 20 mnkr. Nämndernas underskott var 9 mnkr och finansförvaltningens överskott 16 mnkr.

Innan dess – hur var det ”normalt”? 2007: förväntat resultat 15 mnkr, årsredovisningen gav plus 37 mnkr, alltså totalt 52 mnkr, nämndernas budgetöverskott var 18 mnkr och finansförvaltningens 19 mnkr.

Vad vill vi säga med denna beskrivning?

- Varje år tvingar våra budgetbeslut våra stora nämnder och förvaltningar till mycket stora omprövningar, tid och kraft tas från verklig ”produktion” till alla sammanträden som gäller omställning, besparing, förändring - allt för att täcka över gapet mellan verkliga resursbehov och tilldelade budgetpengar.
- Om nämndernas resultat ändå blir ett underskott mot budget, ”efterskänks” differensen i årsredovisningen.
- Ropet ”vargen kommer” betyder år efter år samma sak i budgetprocessen: Suck, vi klarade det gångna året, suck, det ser så ut att vi klarar innevarande år också, men sedan kommer vi att drabbas under åren framöver – och då är det bäst vi visar ansvar när vi avvisar nämndernas framställning för det år vi nu ska fatta beslut om.

Är det inte lätt att hitta besparingar motsvarande två procent? Det kan synas vara en överkomlig uppgift, men så är det inte i verkligheten. Det betyder att antalet barn i förskolan blir någon fler per grupp, att antalet elever i jobbiga grundskoleklasser passerar rimlighetens gräns, att gymnasieskolan måste välja nästbästa lösningen vid schemalaggningen, att socialförvaltningens hemtjänstpersonal jagas från vårdtagare till vårdtagare, att

personalstyrkan på institution ligger under den önskvärda gränsen, att bristande underhåll av våra gator och fastigheter blir kapitalförstöring.

Det är bara att jämföra "Nämndernas budgetförslag 2012" med kommunledningens förslag till beslut för "Mål- och resursplan 2012-2014." Det är bara att läsa synpunkterna från våra fackliga organisationer där samtliga utan undantag förklarade sig oeniga till det lagda förslaget.

Vänsterpartiets avvikande förslag

Barn- och ungdomsnämnden

Vänsterpartiet diskuterade i början av 2010 "strukturutredningen", vid det tillfälle förklarades för oss av förvaltningen att det skulle behövas 20 mnkr för att komma tillbaka till nivån från 2008. När det sedan tillkom ytterligare besparingskrav av samma storleksordning med personalnedskärningar till följd, var det bara logiskt för våra representanter i nämnden att inför 2012 begära en rejäl förstärkning.

Vårt förslag "försvann" i omröstningen, men nämndens majoritet med ledamöter från C, S, MP, VFP och V röstade fram en begäran om resursförstärkning "med 8 miljoner för ökad personalitet i grundskolan och skolbarnomsorgen".

Vänsterpartiet fortsätter att stödja denna begäran.

Byggnadsnämnden

Vi har inhämtat information om konsekvenserna av det förändrade regelverket kring Plan- och Bygglagen (PBL). Vi ställer oss bakom det yrkande som S formulerade och som gäller förbättrade villkor för bygglovsenheten.

Gymnasienämnden

Nämndens ansvarsområden upplever nästan undantagslöst väsentliga förändringar:

- AME-utredningen – ska arbetsmarknadsenheten flyttas till socialförvaltningen eller inte
- Nya krav på Komvux i samband med åtgärder mot den ihållande arbetslösheten
- Utredningen om den "gemensamma" gymnasieskolan Vänersborg-Trollhättan
- En "ny" gymnasieskola i årskurs 1 hösten 2011 parallellt med den "gamla" organisationen i åk 2 och åk 3. "Ny" är ändrade program, ändrade kursplaner, ändrade betygsregler, ändrade tillträdesvillkor vid inträde till gymnasieskolan, ändrade behörighetsregler vid övergången till eftergymnasial utbildning.
- Behov att möta kraven på "lokalförändringar" med mål att möjligen kunna lämna fyra av de fem lokaler som idag används för undervisning.

Mot den bakgrunden vill Vänsterpartiets "återställa" resurstilldelningen till nämnden åtminstone till hälften, det vill säga vi vill ge tillbaka nämnden 2 mnkr av det besparingskrav som uttalades redan vid tidpunkten för ramsättningen i årets budgetarbete.

Vi uppfattar att inget annat parti i kommunstyrelsen vill stödja vårt budgetförslag i detta avseende. Men alla signaler som kommer från gymnasieskolan förstärker vår uppfattning att den föreslagna nedskärningen får förödande följder för gymnasieskolans möjligheter att erbjuda utbildning med bibehållen kvalitet. Är det kommunens avsikt att försvaga gymnasieskolans förutsättningar? Är det meningen att uppmuntra än fler ungdomar att söka sig till friskolorna?

Hur ska man tolka gymnasienämndens enhälliga beslut 2011-06-14 att vädja till kommunstyrelsen om ett tilläggsanslag för att klara löpande undervisning?

Kommunstyrelsen

I ett annat ärende "Svar på motion om större kommunalt engagemang för ungdomars feriejobb" [Dnr KS 2011/93] pekar kommunstyrelseförvaltningen på ett tillkommande behov inför 2012 med 1,3 mnkr. Vänsterpartiet anser att Mål- och resursplanen skall innehålla en utfästelse som visar våra ungdomar att kommunen inser värdet av praktik och feriejobb.

Kulturnämnden

Vår uppfattning är att nämnden enades om att göra en framställning till kommunstyrelsen om en resursförstärkning med 2 mnkr för att förhindra fortsatta nedskärningar i nämndens ansvarsområden. Denna begäran har inte protokollförts och såvitt vi vet inte heller framförts vid presidieöverläggningar. I en sammanställning av budgetarbetet formulerar kommunalrådet Johan Ekström ”1 mkr Lars Blomgren begärt muntligt ospecificerat”.

Hur som helst, Vänsterpartiet ställer sig bakom kravet om åtminstone 1 mnkr, även om vi anser att pengarna kommer till användning i väl specificerade områden.

Socialnämnden

Socialnämnden fattade 2011-04-14 ett enhälligt beslut i ärendet ”Mål- och resursplan 2012-2014”, Dnr SN 2011/96, som innehöll sex punkter, här punkt 2:

”att nämndens budgetram utökas för att tillgodose volym- och behovsökningar med ytterligare 25,3 Mkr enligt bilagd redovisning, då nämnden ej genom omfördelning kan täcka dessa behov med bibehållande av rimlig kvalitet inom verksamheterna,”

Vänsterpartiet valde i kommunstyrelsen att lägga förstärkningen uteslutande på försörjningsstöd och färdtjänst. Vi ser nu att det borgerliga blocket helt och hållet ansluter sig till det socialdemokratiska budgetförslaget. Det saknas insikt att en verklig anslagsförstärkning för försörjningsstödet behövs. Vi står fast vid vårt förslag, men vi vill visa att vi också vet om andra tvingande finansieringsbehov. Vi lägger alltså i vårt nya förslag till enskilda poster som är identiska med yrkanden från andra partier.

Andra synpunkter som kan komma att påverka resultatet:

I ett tidigare budgetarbete hade dåvarande oppositionspolitikern Gunnar Lidell ett yrkande på ”**förändring av den politiska organisationen**” och menade att denna förändring borde bidra till en förändring av kommunens resultat motsvarande **1 mnkr** på årsbasis. Vänsterpartiet önskar att denna tanke prövas och vi räknar med att vi får stöd för förslaget. Det som gällde då borde väl också gälla nu, om inte någon avgörande förändring har inträtt.

Det ingick i en tidigare budgetöverenskommelse mellan M och S att verksamheten vid **Högskolecentrum** Vänersborg skulle belysas. Vi uppfattade att det betyder att man utvärderar och tar ställning till fortsättning som hittills, omprövning eller eventuellt förändring i mindre eller större skala. Allt vad som skedde var dels en avrapportering av verksamheten vid den verksamhet som egentligen utgör Högskolecentrum – här ingick en redovisning av omfattning, av kostnader och intäkter via projektanslag m.m. Så långt var det bra, men efter avrapporteringen kom frågan aldrig tillbaka till något som helst ställningstagande, i alla fall inte som vi känner till. Avrapporteringen av den andra **exklusiva delen** av verksamheten, den delen som handlar om Aurora, **Musikakademin** m.m. var parodisk. Visserligen nämndes några siffror, men inte någon siffra som hade att göra med en ekonomisk belysning. Vänsterpartiet vill på nytt begära att verksamhet som definitivt inte tillhör kommunens kärnverksamhet måste underställas en noggrann utvärdering och omprövning.

Vi önskar klara ställningstaganden varför Gymnasienämnden (och även grundskolan) måste belastas med avsevärt högre hyreskostnader för lokaler i **Vänerparken**. Enligt vår uppfattning har frågan inte fått den korrekta politiska prövningen i berörda nämnder.

Våra synpunkter kring **Arena Vänersborg** borde vara kända. Vi vill sammanfatta våra förväntningar i detta skede av årets budgetarbete på följande sätt:

- Är Arena Vänersborg den lyckade satsningen som det sades och fortfarande sägs så borde det vara möjligt att överväga en försäljning eller en annan driftsform där kapital utifrån tillkommer till projektet.
- Är det uteslutet att söka eller att hitta en sådan lösning måste det på allvar ställas frågan om inte Arena Vänersborg kan vara till större nytta och utgöra en mindre finansiell belastning för vår kommun om användningen av hallen omprövas från grunden.

Vi sammanfattar våra yrkanden inför kommunfullmäktiges beslut (och därmed avvikande från vårt förslag i kommunstyrelsen) för Mål- och resursplanen 2012-2014

Beslutet under punkt 3 ”Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och i övriga direktiv **i enlighet med Vänsterpartiets förslag** till mål- och resursplan för 2012-2014.”

Vänsterpartiets förslag avviker från det förslag som M och FP överlämnade till kommunstyrelsen på följande punkter:

Barn- och ungdomsnämnden	+ 8,0	personalförstärkning
Byggnadsnämnden	+ 0,5	bygglov
Gymnasienämnden	+ 2,0	delvis återtagande av tidigare ramsänkning
Kommunstyrelsen	+ 1,3	feriearbete och praktik
Kulturnämnden	+ 1,0	i första hand bibliotek
Socialnämnden	+ 17,0	10,0 försörjningsstöd 2,5 färdtjänst 1,5 betaldagar och hemrehabilitering 1,0 externa LSS-platser psykiatri 0,5 LSS daglig verksamhet 0,5 Boendestöd psykiatri 1,0 Fortbildning personal OoF

Vänsterpartiets förslag om totalt **29,8 mnkr** finansieras i sin helhet genom en minskning av det förväntade resultat, från 31 mnkr till ett resultat av **1,2 mnkr**.

Bifalles och genomförs vårt förslag att anknyta till ett tidigare förslag från M med avseende ”politisk organisation”, blir resultatet enligt den just nu gällande prognosen **2,2 mnkr**.

Vänsterpartiet